

CJ

Comissió de Justícia
Parlament de Catalunya

Sessió 30. Dijous, 1 de febrer de 2024. XIV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Proposta de resolució sobre la utilització de la intel·ligència artificial en el sistema penitenciari. Tram. 250-01187/13 Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 685, 16; esmenes: BOPC 723, 9).
2. Proposta de resolució sobre el Centre Penitenciari de Ponent. Tram. 250-01191/13 Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 691, 28; esmenes: BOPC 723, 10).
3. Proposta de resolució sobre la modificació de la Llei del Registre Civil amb relació a la inscripció de les morts gestacionals. Tram. 250-01232/13 Grup Parlamentari de Junts per Catalunya. Debat i votació (text presentat: BOPC 720, 18).
4. Compareixença de Sílvia Garcia Nogué, coordinadora de diversos àmbits de la Coordinadora Catalana d'Entitats Tutelars, davant la Comissió de Justícia per a informar sobre l'aspecte de la modificació de la capacitat de les persones en el marc del Projecte de Llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya. Tram. 357-01162/13 Comissió de Justícia. Compareixença.
5. Compareixença de Susana Martínez Heredia*, economista i responsable de memòria democràtica de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya, davant la Comissió de Justícia per a informar sobre la situació dels gitanos en l'època objecte de la memòria democràtica i per a presentar la proposta de modificació del Projecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya. Tram. 357-01247/13 Comissió de Justícia. Compareixença.
6. Compareixença d'una representació de famílies de presos de Catalunya davant la Comissió de Justícia per a informar sobre la situació a les presons des del punt de vista dels familiars dels presos. Tram. 357-01201/13 Comissió de Justícia. Compareixença.

* Prèviament a l'inici de la compareixença el president proposarà als membres de la Comissió que s'acordi el canvi de titulació següent: on diu Susana Martínez Heredia ha de dir una representació.

Punt 1 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la utilització de la intel·ligència artificial en el sistema penitenciari

250-01187/13

PRESENTACIÓ: GP PSC-UNITS

Reg. 112480 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 17.10.2023

A la Mesa del Parlament

Alícia Romero Llano, portaveu, Òscar Ordeig i Molist, diputat, Oscar Aparicio Pedrosa, diputat del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la utilització de la Intel·ligència artificial en el sistema penitenciari de Catalunya, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Justícia, amb el text següent:

Exposició de motius

Al sistema penitenciari català, s'ha aplicat en diverses ocasions programaris d'intel·ligència artificial. El més conegut i el més antic és el RisCanvi, que és una eina que des de 2009 el Departament de justícia fa servir per valorar el risc de reincidència dels reclusos que surten en llibertat.

Aquest programa disposa en la seva versió completa de 43 criteris que avaluen factors criminals, personals socials, familiars, clínics i de personalitat.

No existeix cap constància de quins paràmetres es varen fer servir per definir i valorar aquests criteris, ni és conegut que hi hagi un control o revisió per part d'organisme independent dels algorismes o criteris del programari.

En dates recents s'ha conegut que en el Centre Penitenciari de Mas d'Enric (Tarragona) s'iniciarà una prova pilot amb intel·ligència artificial per classificar als presos i prevenir actes de violència.

La Universitat de Girona en aplicació de les actuacions que despleguen el Pla Estratègic UdG2030: la Suma d'Intel·ligències, va crear un observatori de l'ètica de la intel·ligència artificial.

Posteriorment, la Generalitat de Catalunya i la UdG s'han posat d'acord per tal que l'Observatori de l'Ètica de la Intel·ligència Artificial de la UdG esdevingui l'observatori a nivell de Catalunya, previst en l'estratègia catalana.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Que abans de la implementació d'algorismes de intel·ligència artificial en la presa de decisions del Departament de Justícia, hauran de ser estudiats i aprovats per l'observatori d'ètica en intel·ligència artificial

2. Que els algoritmes que s'integrin en la presa de decisions dels programaris així com els codis font dels mateixos hauran de ser públics per a poder-ne realitzar un control.
3. Que en qualsevol nova aprovació de programes que utilitzin algoritmes de Intel·ligència artificial, s'establirà mecanismes de revisió cada dos anys.
4. Que per part del departament es procedeixi a revisar en un termini màxim de dotze mesos els criteris del programa RisCanvi

Palau del Parlament, 9 d'octubre de 2023

Alicia Romero Llano, portaveu; Òscar Ordeig i Molist, Oscar Aparicio Pedrosa, diputats, GP PSC-Units

ESMENES PRESENTADES

Reg. 116615, 116694 / Admissió a tràmit: Mesa de la CJ, 30.11.2023

GRUP PARLAMENTARI DE JUNTS PER CATALUNYA (REG. 116615)

Esmena 1

GP de Junts per Catalunya (1)

De *modificació* del punt 3

Que en qualsevol nova aprovació de programes que utilitzin algoritmes de Intel·ligència artificial, *s'estableixin* mecanismes de revisió cada dos anys.

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA (REG. 116694)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (1)

De ~~supressió~~ i *addició* al punt 1

1. Que abans de la implementació d'algoritmes de intel·ligència artificial en la presa de decisions del Departament de Justícia, ~~hauran de ser estudiats i aprovats per l'observatori d'ètica en intel·ligència artificial. s'actuarà d'acord amb el compliment que determini la normativa competent.~~

Esmena 2

GP d'Esquerra Republicana (2)

De ~~supressió~~ i *addició* al punt 2

2. Que els algoritmes que s'integrin en la presa de decisions dels programaris així com els codis font dels mateixos ~~hauran de ser públics per a poder-ne realitzar un control.~~ *es faran públics d'acord amb el que determini la normativa vigent i els organismes competents en la matèria.*

Esmena 3

GP d'Esquerra Republicana (3)

De ~~supressió~~ i *addició* al punt 3

3. Que en qualsevol nova aprovació de programes que utilitzin algoritmes de Intel·ligència artificial, s'establirà mecanismes de revisió ~~cada dos anys~~ *d'acord amb la periodicitat escaient d'acord amb els programaris i les previsions pressupostàries.*

Punt 2 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre el Centre Penitenciari de Ponent

250-01191/13

PRESENTACIÓ: GP JXCAT

Reg. 112819 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 24.10.2023

A la Mesa del Parlament

Mònica Sales de la Cruz, portaveu, Jaume Alonso-Cuevillas i Sayrol, diputat, Jeannine Abella i Chica, diputada del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre el Centre Penitenciari de Ponent, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Justícia, amb el text següent:

Exposició de motius

El Centre Penitenciari de Ponent, juntament amb el centre obert de Lleida, són els dos únics centres amb que compten les vegueries de Lleida i de l'Alt Pirineu i l'Aran. En el cas del Centre Penitenciari de Ponent, aquest és un edifici sorgit de diverses agrupacions amb més de 50 anys. Si bé es cert que s'han fet petites reformes estructurals, l'estructura i els equipaments de Ponent estan obsolets i, en molts casos, són deficitaris.

El llistat de greuges i mancances posa en risc la seguretat dels interns i de tot el personal que hi treballa. El fet que molts sistemes no estiguin automatitzats fa que la presó de Ponent necessiti més personal, i el manteniment de sistemes envellits com el del subministrament d'aigua o la instal·lació elèctrica suposa una despesa que podria subsanar-se amb una inversió adient més enllà de reparar fuites setmanalment.

Si és cert que aquesta necessitat de tenir unes instal·lacions adequades és compartida per tots els grups parlamentaris i, en especial, pels dos que han format part del govern durant aquesta legislatura, encara no s'ha pres una decisió sobre quin ha de ser el futur de la presó de Ponent. Aquest Grup Parlamentari constata que des de ja fa massa mesos hi ha pendent la presentació d'un estudi per part del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, on cal prendre la decisió sobre si cal executar una reforma integral o bé construir un nou centre penitenciari.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari de Junts per Catalunya presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Que executi les millores que poden ser susceptibles de ser conservades, sigui quin sigui el destí de l'equipament actual, instal·lant càmeres de seguretat en espais on actualment no n'hi ha i són necessàries, i tendalls al pati garantint espais d'ombra. Instal·lar mànegues d'incendis en espais on els més propers són massa lluny i hi ha més risc, com els tallers.

2. Que abans d'acabar l'any en presenti davant d'aquesta comissió l'estudi que determini si cal reformar el Centre Penitenciari de Ponent o bé cal construir-ne un de nou, acompanyat de la calendarització de l'inici i final de l'obra.

3. Independentment de si es reforma el centre o bé se'n construeix un de nou, que l'estudi anunciat anteriorment contingui un epígraf on s'informi del nombre de persones preses afectades i de tot el personal que hi treballa així com on seran reubicades mentre durin les obres.

Palau del Parlament, 9 d'octubre de 2023

Mònica Sales de la Cruz, portaveu; Jaume Alonso-Cuevillas i Sayrol, Jeanine Abella i Chica; diputats, GP JxCat

ESMENES PRESENTADES

Reg. 116693 / Admissió a tràmit: Mesa de la CJ, 30.11.2023

GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA (REG. 116693)

Esmena 1

GP d'Esquerra Republicana (1)

~~De supressió al punt 1~~

1. Que executi les millores que poden ser susceptibles de ser conservades, sigui quin sigui el destí de l'equipament actual, instal·lant càmeres de seguretat en espais on actualment no n'hi ha i són necessàries, ~~i tendals al pati garantint espais d'ombra. Instal·lar mànegues d'incendis en espais on els més propers són massa lluny i hi ha més risc, com els tallers.~~

Punt 3 | Debat i votació

Proposta de resolució sobre la modificació de la Llei del Registre Civil amb relació a la inscripció de les morts gestacionals

250-01232/13

PRESENTACIÓ: GP JXCAT

Reg. 116350 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 28.11.2023

A la Mesa del Parlament

Mònica Sales de la Cruz, portaveu, Jeannine Abella i Chica, diputada, Joaquim Jubert Montaperto, diputat del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la modificació de la Llei del Registre Civil respecte de la inscripció de defuncions gestacionals, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Justícia, amb el text següent:

Exposició de motius

Malauradament la possibilitat que es produeixi una pèrdua gestacional és un fet molt més freqüent del que hom pugui imaginar-se. Si parlem d'avortament espontani (que es produeix durant les primeres vint setmanes de gestació) les xifres són molt elevades (15-20%). A dia d'avui, però, la pèrdua perinatal continua essent un tema tabú. Els progenitors que pateixen aquesta pèrdua terrible se solen trobar amb un dol molt difícil de gestionar i tendeixen a sentir-se deseparats.

Si, a més a més de gestionar el dolor que representa, hi afegim que moltes parelles es troben amb la situació de no poder donar sepultura als seus fills, ens trobem aleshores amb un dol més difícil.

El Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria, estableix en el seu article 7 que les criatures que moren durant l'etapa gestacional han de tenir una de les destinacions finals següents: inhumació, incineració o immersió en alta mar, sense que sigui necessari cap altre requisit sanitari més que el certificat mèdic que acrediti la seva causa i procedència. Però aquest dret, també reconegut per sentència pel Tribunal Constitucional, es troba limitat per la Llei del 8 de juliol del 1957 del Registre Civil i les seves posteriors modificacions.

La Llei del Registre Civil estableix, en el seu article 45, que «les persones obligades a declarar o a donar el comunicat de naixement també estan obligades a comunicar de la mateixa manera el part de les criatures abortives de més de cent vuitanta dies de vida fetal, aproximadament. En el Registre Civil s'ha de portar un lligall amb les declaracions i els comunicats d'aquests avortaments.»

La Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre Civil, que té per objecte «l'ordenació jurídica del Registre Civil», preveu, en la seva disposició addicional quarta, que «han de figurar en un arxiu del Registre Civil, sense efectes jurídics, les morts que es produeixin amb posterioritat als sis mesos de gestació i no compleixin les condicions que preveu l'article 30 del Codi Civil, cas en el

qual els progenitors poden atorgar un nom. Aquest arxiu queda sotmès al règim de publicitat restringida». De totes maneres, en la pràctica, aquest precepte no és d'aplicació, ja que la llei no realitza una previsió de la comunicació per part del centre sanitari al Registre Civil de les defuncions amb posterioritat als sis mesos de gestació i no existeix un formulari oficial on es pugui fer constar la informació i les proves requerides per la llei per a la inscripció de les defuncions, pel que finalment, la Comissió de Sanitat i Consum del Congrés dels Diputats ha aprovat, en data 14 de febrer del 2023, una Proposició no de Llei (PNL) per salvar aquestes qüestions.

Val a dir, que la Llei 20/2011 suposa un avenç respecte la inscripció d'aquelles defuncions amb posterioritat als sis mesos de gestació, donat que es podrà atorgar un nom a la criatura en el moment de la inscripció. Ara bé, queden dues qüestions que no queden resoltes: la possibilitat d'inscriure al Registre Civil aquelles defuncions amb anterioritat als sis mesos de gestació i la possibilitat d'inscriure aquelles defuncions (sense fer distinció si ho són o no amb anterioritat als sis mesos de gestació) en el Registre Civil de la forma que permeti el seu trasllat al llibre de família com a fill/a nascut i mort.

Respecte a la primera qüestió (possibilitat d'inscriure al Registre Civil aquelles defuncions amb anterioritat sis mesos de gestació), s'ha de tenir present que per a dur a terme la incineració o enterrament és necessària la corresponent llicència i que aquesta només s'atorga un cop efectuada la inscripció al registre i expedit el certificat de defunció (article 62 de la mencionada llei 20/2011). Així doncs, la inscripció al Registre Civil és condició necessària perquè les famílies puguin dur a terme l'enterrament dels seus fills/es que no han superat els sis mesos de gestació, sent l'única excepció, si des de l'Ajuntament del municipi on s'ubica el cementiri s'emet un Decret autoritzant l'enterrament.

El Tribunal Constitucional s'ha pronunciat sobre aquesta qüestió, en la seva sentència 11/2016, de 1 de febrer, en la qual una mare demanava al centre l'entrega de les restes de la criatura pel seu enterrament contra la postura de l'administració de l'hospital, que s'oposava a l'entrega per considerar que es tractava de restes quirúrgiques, valent-se del precepte de la llei del Registre Civil que estableix que només poden inscriure's aquelles defuncions que superen els sis mesos de gestació. El Tribunal va fallar a favor de la mare, recalcant que el fet que la llei del Registre Civil estableixi que serà obligatòria la inscripció d'aquelles defuncions que superin els sis mesos de gestació no prohibeix que es puguin inscriure les defuncions que no superin aquest límit.

Respecte a la segona qüestió (la possibilitat d'inscriure les defuncions gestacionals en el Registre Civil de la manera que permeti el seu trasllat al llibre de família), les famílies han de tenir la llibertat no només de decidir si volen donar sepultura a la seva criatura, independentment del seu temps de gestació, sinó també si volen fer constar la defunció en el llibre de família (o registre individual), el que implica que no és suficient la inscripció de la defunció en un arxiu, sinó que necessàriament s'hauria d'inscriure en el Registre Civil de forma simultània, el naixement i la defunció, per tal que permeti el seu trasllat i anotació al llibre de família o al registre individual de cada persona que el substitueix.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari de Junts per Catalunya presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya manifesta la necessitat que es modifiqui la Llei del Registre Civil en relació a:

1. Que es permeti la possibilitat d'inscriure al Registre Civil aquelles defuncions amb anterioritat als sis mesos de gestació.
2. Que es permeti la possibilitat de fer constar en el llibre de família, o el registre individual personal que el substitueix, les defuncions gestacionals; inscrivint en el Registre Civil, de forma simultània, el naixement i la defunció de la criatura.

Palau del Parlament, 20 de novembre de 2023

Mònica Sales de la Cruz, portaveu; Jeannine Abella i Chica, Joaquim Jubert Montaperto, diputats, GP JxCat
